

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม และการสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาแนะนำของท่านที่ปรึกษาโครงการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร. รัชนีพร พุคยาภรณ์ พุกกะมาน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอขอบคุณคณบดีคณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ให้โอกาสและชี้แนวทางให้เห็นคุณค่าของการวิจัย และขอขอบคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลปพร ศรีจันทเพชร ซึ่งได้กรุณารับเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยครั้งนี้

ผลงานวิจัยฉบับนี้ขอมอบแด่บิดามารดา และครู อาจารย์ ที่ได้ให้การอบรมสั่งสอน ตลอดจนเป็นกำลังใจและการสนับสนุนให้แก่ผู้วิจัยจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ยุวดี เครือรัฐติกาล

กุมภาพันธ์ 2556

หัวข้อวิจัย : ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับตัวชี้วัด
ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
เอ็ม เอ ไอ

ผู้วิจัย : นางยุวดี เครือรัฐติกาล

หน่วยงาน : คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. 2556

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ จำนวน 60 บริษัท มีตัวแปรอิสระได้แก่ กลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัท (ประกอบด้วย จำนวนครั้งการประชุมคณะกรรมการบริษัท จำนวนของกรรมการอิสระ สัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการ การควบคุมตำแหน่งประธานกรรมการกับประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการ และค่าตอบแทนกรรมการ) ตัวแปรตาม ได้แก่ ตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไร (ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น และตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของบริษัท อายุบริษัท และความเสี่ยงทางการเงิน

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทโดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปี 2552 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัท 3 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนครั้งการประชุมคณะกรรมการบริษัท อายุบริษัท และความเสี่ยงทางการเงิน โดยจำนวนครั้งการประชุมคณะกรรมการบริษัท และความเสี่ยงทางการเงิน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงข้ามกัน ส่วนอายุบริษัทมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ปี 2553 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกันกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัท ได้แก่ จำนวนครั้งการประชุมคณะกรรมการบริษัท และความเสี่ยงทางการเงิน ปี 2554 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัท ได้แก่ สัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการบริหาร ขนาดของบริษัท อายุบริษัท และความเสี่ยงทางการเงิน โดยขนาดของบริษัท และความเสี่ยงทางการเงิน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงข้ามกัน ส่วนการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ปี 2552 และ 2553 มีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

ได้แก่ จำนวนครั้งการประชุมคณะกรรมการบริษัท และความเสี่ยงทางการเงิน ปี 2554 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ ความเสี่ยงทางการเงิน

ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับอัตราส่วนราคาต่อกำไร ต่อหุ้น โดยการใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่าปี 2552 อายุบริษัทมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้นของบริษัทเพียงตัวแปรเดียว ส่วนการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ปี 2552 และ 2553 ไม่มีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น ส่วนปี 2554 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้นได้แก่ ค่าตอบแทนกรรมการ และขนาดของบริษัท

จากผลการศึกษารูปได้ว่ากลไกการกำกับดูแลกิจการได้แก่ จำนวนครั้งการประชุมคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการบริหาร และค่าตอบแทนกรรมการ มีความสัมพันธ์กับตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัท ดังนั้นหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ นักลงทุน และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ควรให้ความสำคัญกับกลไกการกำกับดูแลมากยิ่งขึ้นในการเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบริษัท และผู้มีส่วนได้เสียเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดระหว่างกัน

คำสำคัญ : กลไกการกำกับดูแลกิจการ และตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไร

Research Title : The Relationship between Corporation Governance
Mechanism and Index of Profitability of Listed Companies in
Market for Alternative Investment

Name of Researcher : Mrs.Yuwadee Krueattikarn

Name of Institution : School of Accounting, Sripatum University

Year of Publication : B.E. 2556

ABSTRACT

The objective of this research is to investigate the Relationship between Corporation Governance Mechanism and Index of Profitability of Listed Companies in Market for Alternative Investment. The population was 60 listed companies in Market for Alternative Investment. The dependent variable was the companies' Corporation Governance Mechanism (number of board meetings, number of independent Directors, proportion of managers' shared ownership, duality board of director and CEO positions, and managerial remuneration). The independent variable was index profitability (return of assets and price – earning ratio). The control variable were the size of the company, the company's age and the leverage.

The result showed that the corporation governance mechanism was significantly associated with the return assets. Pearson Correlation Coefficient test was used in the research. In 2009, three variables affected the relationship: number of board meetings, the company's age and the leverage. Number of board meetings and the leverage was associated with return on assets in the different direction. In 2010, the corporation governance mechanism: the number of board meetings and the leverage, was dissociated negatively with the companies' return on assets. In 2011, the corporation governance mechanism: proportion of managers' shared ownership, the companies' age, was positively associated with the return on assets, but the size of the companies and the leverage were negatively associated with the return on assets. By using Multiple Regression Analysis in 2009 and 2010, the number of board meetings and the leverage

affected to the return on assets. In 2011, the leverage significant affected at 0.05 to the return on assets.

By Pearson Correlation Coefficient test, in 2009 the result showed that the company's was positively associated to the price - earning ratio. By Multiple Regression Analysis, in 2009 and 2010 , there were no variables affected to the price – earning ratio. In 2011 , the managerial remuneration and the size of the company affected the price-earning ratio.

The result of the research can be concluded that corporation governance mechanism: the number of board meetings, the proportion of managers' shared ownership and the managerial remuneration, was associated with the company's Index of Profitability. Therefore, the authorized sectors who supervise Market for Alternative Investment, investors, and the listed companies in Market for Alternative Investment should focus more on corporation governance Mechanism to increase the good relationship among companies and interested people profitable.

Key words : Corporation Governance Mechanism and Index of Profitability

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
สมมุติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 บรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีตัวแทน.....	26
แนวคิดเกี่ยวกับตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไร.....	30
คำจำกัดความของตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ.....	31
บรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	34
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	39
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	41
รูปแบบการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	50
	ตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ.....	56
	ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ กับตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ.....	58
	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไรบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ.....	60
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
	สรุปการดำเนินงานวิจัย.....	67
	สรุปผลการวิจัย.....	68
	อภิปรายผล.....	71
	ข้อจำกัดของการวิจัย.....	74
	ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการ.....	74
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	75
	บรรณานุกรม.....	76
	ภาคผนวก.....	81
	ภาคผนวก ก.....	82
	รายชื่อของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ.....	83
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	86

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนร้อยละจำนวนครั้งการประชุมคณะกรรมการบริษัท ต่อปีจำแนกตามปี.....	51
4.2 แสดงจำนวนร้อยละจำนวนกรรมการอิสระของบริษัทจำแนกตามปี....	52
4.3 แสดงจำนวนร้อยละ สัดส่วนการถือหุ้นของคณะกรรมการบริหาร ของบริษัทจำแนกตามปี.....	53
4.4 แสดงจำนวนร้อยละ ลักษณะการควมรวมตำแหน่งประธานกรรมการ กับประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการของบริษัทจำแนกตามปี.....	54
4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าตอบแทนกรรมการ จำแนกตามปี.....	54
4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขนาดของธุรกิจของบริษัท จำแนกตามปี.....	55
4.7 แสดงจำนวนร้อยละ อายุบริษัทจำแนกตามปี.....	55
4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเสี่ยงทางการเงิน ของบริษัท.....	56
4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์รวมของบริษัท.....	57
4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อ หุ้นของบริษัท.....	57
4.11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ กับตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ จำแนกตามปี	58
4.12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ กับอัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น.....	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.13	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์รวมปี 2552.....	61
4.14	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์รวมปี 2553.....	62
4.15	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์รวมปี 2554.....	63
4.16	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราราคาต่อกำไรต่อหุ้น ปี 2552.....	64
4.17	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราราคาต่อกำไรต่อหุ้น ปี 2553.....	65
4.18	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราราคาต่อกำไรต่อหุ้น ปี 2554.....	66